

Súd: Okresný súd Banská Bystrica
Spisová značka: 37P/189/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6123461922
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 12. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Cvengová ml.
ECLI: ECLI:SK:OSBB:2023:6123461922.1

Uznesenie

Okresný súd Banská Bystrica, v právnej veci starostlivosti o maloleté deti: A. B., nar. XX.XX.XXXX, C. B., nar. XX,XX.XXXX a D. B., nar. XX.XX.XXXX, všetci bytom u navrhovateľov, deti matky: A. E., nar. XX.XX.XXXX, zomr. dňa 29.11.2023 a otca: A. B., nar. XX.XX.XXXX trvale bytom F. G., t.č. na neznámom mieste, o návrhu navrhovateľov: H. D., nar. XX.XX.XXXX a F. D., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom I. XX, D. D., na zverenie maloletých detí do náhradnej osobnej starostlivosti, o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, takto

rozhodol:

I. Súd maloleté deti B. A., nar. XX.XX.XXXX, C., nar. XX,XX.XXXX a D., nar. XX.XX.XXXX zveřejňuje dočasne do starostlivosti navrhovateľov H. D., nar. XX.XX.XXXX a F. D., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom I. XX, D. D..

II. Otec je povinný dočasne prispievať na výživu maloletých detí B., A., nar. XX.XX.XXXX, C., nar. XX,XX.XXXX a D., nar. XX.XX.XXXX, na každé dieťa zvlášť, výživným vo výške 30 % zo sumy životného minima, na nepľnoleté, nezaopatrené dieťa, podľa osobitného predpisu mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred, k rukám navrhovateľov H. D., nar. XX.XX.XXXX a F. D., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom I. XX, D. D., počnúc dňom doručenia tohto uznesenia.

III. Vo zvyšnej časti súd návrh navrhovateľov zamietla.

IV. Neodkladné opatrenie trvá do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 37P/189/2023.

odôvodnenie:

1. Navrhovatelia sa návrhom podaným na tunajšom súde dňa 13.12.2023 domáhajú zverenia maloletých do náhradnej osobnej starostlivosti a určenia vyživovacej povinnosti otcovi na maloleté deti. Spolu s návrhom vo veci samej podali aj návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, v zmysle ktorého by do rozhodnutia súdu vo veci samej dočasne zabezpečovali starostlivosť o maloleté deti s tým, že otcovi by bola určená povinnosť prispievať na maloleté deti, každé zvlášť výživným vo výške 30% sumy životného minima pre nepľnoleté, nezaopatrené dieťa, vždy do 15. dňa v mesiaci, vopred na účet Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny. Návrh odôvodnili tým, že od 26.11.2023 sú maloleté deti v ich osobnej starostlivosti, nakoľko matka zomrela dňa XX.XX.XXXX a otec z dlhodobého hľadiska o maloleté deti neprejavuje záujem, pričom deti sú vo veku, kedy potrebujú ochranu, pocit domova a bezpečia, ktorý je dôležitý pre ich pozitívny fyzický, psychický a duševný vývin a ktorý im dokážu zabezpečiť. Uviedli, že otec pracuje pravdepodobne na čierno v zahraničí, pričom nebol 7 rokov s deťmi v kontakte, vyživovaciu povinnosť si neplnil a ani neplní. Má 2 ďalšie vyživovacie povinnosti. Maloleté deti majú informáciu, že by mal byť v podmienke a mal by mať odobratý aj vodičský preukaz. Otec komunikoval s navrhovateľkou, že by chcel deti do svojej starostlivosti, tie sa však vyjadrili, že chcú ostať v starostlivosti navrhovateľov. Maloletá C. povedala, že sám o seba sa otec nevie postarať, nevedel by sa postarať ani o nich. Maloleté deti majú ešte 2 pľnoletých súrodencov, ktorí však nemajú podmienky na starostlivosť o maloleté deti. V

minulosti, keď matka detí žila, sa všetci navštevovali, s deťmi majú navrhovatelia dobrý vzťah, maloletej D. sú krstnými rodičmi. Ďalej uviedli, že maloleté deti ich poznajú, neodmietajú ich. Maloletý A. má 10 rokov, navštevuje 5. ročník Základnej školy Bakossovej, kde mu bolo hradené ZRPŠ v sume 25,- €. Maloletá C. má 12 rokov navštevuje 7. ročník Základnej školy Bakossovej, kde jej bolo hradené ZRPŠ v sume 25,- €. Maloletá D., chodí na Strednú odbornú školu obchodu a podnikania ako kozmetička 2. ročník. Toho času neevidujú žiadne výchovné problémy s maloletými deťmi, komunikujú aj so školami detí. Uviedli, že bývajú v nájme v 3 - izbovom byte, vlastníkom bytu je obec I.. Maloleté deti majú u nich zariadenú vlastnú izbu. Okrem navrhovateľov žijú v spoločnej domácnosti aj ich biologické deti, Diana 10 rokov a Peter 14 rokov. Biologické deti nemajú problém so zverením maloletých detí B. do ich náhradnej osobnej starostlivosti. Navrhovateľka je zamestnaná v Harmaneckých papierňach, ako manipulant VZV, jej mesačný príjem v čistom je cca 900,- €. Pracovná doba je 2 dni ráno, 2 dni noc a 4 dni voľno. Od 9/2023 do 12/2023 je na PN. Iný príjem nemá, pričom poberá prídavky na 2 mal. deti. Navrhovateľ je zamestnaný v Harmaneckých papierňach, ako manipulant VZV, jeho mesačný príjem v čistom je cca 1.300,- €, pričom si uplatňuje daňový bonus. Okrem toho chodí cca 1 - 2x do mesiaca ako rozvoz pre Bolt Food, z čoho má príjem cca 60,- €, ide však o nepravidelný príjem. Náklady na domácnosť sú: 560,- € na nájom, 50,- € elektrina, Internet s TV 50,- €, paušály 130,- € (3 osoby), PHM 60,- €, strava, hygiena a drogeria 400,- € (4 osoby), oblečenie a obuv 200,- € sezónne. Uviedli, že nemajú žiadne zdravotné problémy ani výdavky spojené so zdravotnou starostlivosťou. Náklady na maloleté deti Záslavové uviedli: oblečenie a obuv 300,- €, prerobenie miestnosti spolu s vybavením, posteľami 500,- €. Pediatričkou detí je MUDr. Golianová. Maloletý A. má astmu, užíva pri záchvate lieky, je sledovaný v Žiari nad Hronom u alergiológa, maloletá C. mávala epileptické záchvaty 3 roky dozadu, je sledovaná. Navrhovatelia uviedli, že poznajú denný režim, zdravotný stav aj školské výsledky maloletých detí B..

2. Súd vlastnou činnosťou z lustrácie v centrálnej evidencii správnych deliktov a priestupkov zistil, že otec maloletých detí má 4 záznamy. Navrhovatelia nemajú záznam v centrálnej evidencii správnych deliktov a priestupkov.

3. Z lustrácie v sociálnej poisťovni vyplynulo, že navrhovateľ je zamestnancom akciovej spoločnosti SHP Harmanec, a.s., s vymeriavacím základom za obdobie od 01/2023 do 10/2023 v priemere cca 1.000,- € mesačne. Z lustrácie v sociálnej poisťovni vyplynulo, že navrhovateľka je zamestnancom akciovej spoločnosti SHP Harmanec, a.s., s vymeriavacím základom za obdobie od 01/2023 do 10/2023 v priemere cca 1.200,- € mesačne.

4. Podľa § 2 ods. 1 CMP na konanie podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

5. Podľa § 325 ods. 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

6. Podľa § 326 ods. 1 CSP v návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia sa popri náležitostiach žaloby podľa § 132 CSP uvedie opísanie rozhodujúcich skutočností odôvodňujúcich potrebu neodkladnej úpravy pomerov alebo obavu, že exekúcia bude ohrozená, opísanie skutočností hodnoverne osvedčujúcich dôvodnosť a trvanie nároku, ktorému sa má poskytnúť ochrana a musí byť z neho zrejmé, akého neodkladného opatrenia sa navrhovateľ domáha.

7. Podľa § 360 ods. 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

8. Podľa § 367 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého dočasne pri sebe, maloletého dočasne odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti. O návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhodne súd najneskôr do siedmich dní od doručenia návrhu. V tejto lehote súd uznesenie vyhotoví. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné, len čo bolo vyhotovené. Uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia súd môže doručiť účastníkom až pri uskutočnení jeho výkonu, ak je predpoklad, že by bol výkon rozhodnutia inak zmarený. Účastníkom, ktorí neboli prítomní pri výkone uznesenia, doručí súd uznesenie spolu so zápisnicou o priebehu výkonu dodatočne.

9. Podľa § 328 ods. 1 CSP, ak súd nepostupoval podľa § 327, nariadi neodkladné opatrenie, ak sú splnené podmienky podľa § 325 ods. 1, inak návrh na nariadenie neodkladného opatrenia zamietne.

10. Podľa § 366 CMP, neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

11. Účelom neodkladného opatrenia je rýchla i keď dočasná úprava právnych (nielen faktických) pomerov účastníkov alebo zabezpečenie výkonu existujúceho, hoci ešte prípadne nevykonateľného alebo očakávaného rozhodnutia (exekučného titulu). Vydanie neodkladného opatrenia predpokladá, aby sa aspoň osvedčila danosť práva (nároku) a aby neboli vážnejšie pochybnosti o potrebe predbežnej úpravy. Pri nariaďovaní samotného neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, a to z dôvodu, že nariadenie predbežného opatrenia má dočasný (predbežný charakter). Z toho dôvodu nie je síce potrebné zisťovať všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia (vo veci samej), ale musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia. Potreba bezodkladne upraviť pomery neodkladným opatrením musí byť teda naliehavá a nevyhnutná. Neodkladné opatrenie je nevyhnutné vtedy, ak navrhovateľovi hrozí ujma alebo iný nezvratný následok, dochádza k porušovaniu alebo zasahovaniu do jeho práv a oprávnených záujmov, prípadne jeho právne postavenie sa zhorší alebo je bez vydania neodkladného opatrenia neisté.

12. Neodkladné opatrenie je opatrením výnimočným nie bežným, pretože každé rozhodnutie, ktorým súd zasahuje do života rodiny je krajným riešením. V prípade nariadenia neodkladného opatrenia v konaniach vo veci starostlivosti o maloleté deti je vždy prvoradý záujem maloletého dieťaťa. Výkon rodičovských práv a povinností nesmie vystaviť maloleté dieťa negatívnym vplyvom. Je potrebné brať ohľad na záujmy dotknutých osôb, predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa. Európsky súd pre ľudské práva prisúdil zvláštny význam zvrchovanému záujmu dieťaťa, ktoré podľa svojej povahy a závažnosti môže prevážiť nad záujmom rodiča. Toto konštatovanie má na mysli potrebu nájdenia určitého a konkrétneho spôsobu zosúladenia toho, čo je v záujme maloletého dieťaťa a čo je v záujme jeho rodičov.

13. Súd posúdením návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia dospel k záveru, že podaný návrh je dôvodný. Navrhovatelia podľa názoru súdu osvedčili, že je v záujme maloletých detí zabezpečenie dostatočnej úrovne starostlivosti o ich osobu a zároveň je v ich záujme, aby boli súdnym rozhodnutím garantovaná stabilita prostredia, v ktorom sa maloleté deti nachádzajú. Súd mal osvedčené, že maloletým deťom do 26.11.2023 zabezpečovala osobnú starostlivosť ich matka, ktorá však XX.XX.XXXX zomrela. Otec maloletých detí sa má zdržiavať na neznámom mieste v zahraničí, pričom o maloleté deti dlhodobo neprejavoval záujem, neprispieval a ani neprispieva na ich výživu. Napriek uvedenému mal v poslednom kontakte s navrhovateľkou prejavovať záujem o poskytovanie starostlivosti maloletým. Maloleté deti navrhovateľom prejavili vôľu zotrvať v ich starostlivosti, otcovi nedôverujú. Maloleté deti majú ešte 2 plnoletých súrodencov, tí však podľa vyjadrenia navrhovateľov nemajú podmienky na to, aby mohli zabezpečovať náležitú starostlivosť o súrodencov. Za danej situácie, kedy sa maloleté deti od 26.11.2023 v dôsledku úmrtia ich matky nachádzajú u navrhovateľov, ktorých poznajú dlhodobo, dôverujú im, s úmyslom u nich aj naďalej ostať, pričom navrhovatelia deti rovnako poznajú, poznajú ich situáciu, poznajú ich režim, potreby, komunikujú so školami detí, záujem o vykonávanie starostlivosti o deti potvrdili aj podaným návrhom vo veci samej na zverenie maloletých detí do ich náhradnej osobnej starostlivosti, je žiaduce, aby boli upravené vzťahy medzi maloletými deťmi a navrhovateľmi tak, aby navrhovatelia, v domácnosti ktorých sa maloletí nachádzajú, boli aj reálne zodpovední za starostlivosť o maloleté deti. Súd nespochybňuje rodičovské práva otca maloletých detí, ten sa však nachádza na neznámom mieste, dlhodobo sa o maloleté deti nezaujímal, neprispieval na ich výživu, čo osvedčuje skutočnosť, že pred úmrtím matky maloleté deti neodovzdala matka otcovi, ale navrhovateľom. Na základe uvedeného súd konštatuje bezodkladnú potrebu úpravy pomerov medzi maloletými deťmi a navrhovateľmi. Súd posúdením návrhu v tejto časti však neaplikoval ustanovenie § 367 ods. 1 CMP, a to vzhľadom na skutočnosť, že navrhovatelia v súčasnosti majú maloletých reálne vo svojej starostlivosti, a preto nie je možné, aby súd nariadil tomu, kto má maloleté dieťa pri sebe, odovzdať maloleté dieťa do starostlivosti toho, koho označí súd a konštatovať tak už existujúci stav. Z toho dôvodu súd aplikoval v konkrétnom prípade § 325 CSP, pričom prihliadol aj na vôľu maloletých detí. Súd nariadil predmetné neodkladné opatrenie, aby vniesol právnu istotu do neistého právneho postavenia maloletých detí a

zabezpečil stabilitu výchovného prostredia maloletých, ich zdravý psychický vývoj, a vytvoril tak súlad faktického stavu so stavom právnym.

14. Účelom nariadenia neodkladného opatrenia podľa § 366 CMP je uloženie povinnosti povinnej osobe platiť výživné v nevyhnutnej miere tak, aby to postačovalo aspoň na uhrádzanie základných nevyhnutných potrieb oprávnenej osoby. Súd sa stotožnil s návrhom navrhovateľov v časti na uloženie povinnosti otcovi prispievať na výživu maloletých v nevyhnutnej miere. Povinnosť prispievať výživným v nevyhnutnej miere automaticky nezodpovedá odôvodneným potrebám oprávnených osôb a možnostiam, schopnostiam a majetkovým pomerom povinného. Bezodkladná potreba platenia výživného v nevyhnutnej miere musí byť odôvodnená, alebo musí vyplývať zo skutkového stavu. Dočasným zverením maloletých do starostlivosti navrhovateľov nezaniká otcovi vyživovacia povinnosť voči maloletým deťom. Otec má zákonnú vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom, vyživovacia povinnosť rodičov k dieťaťu vyplýva priamo zo zákona a nemusí byť určená súdnym rozhodnutím. Otec si dlhodobo neplní vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom. Je zrejmé, že medzi účastníkmi konania nastal právny stav, kedy navrhovatelia zabezpečujú osobnú starostlivosť o maloletých (in natura) a zároveň aj po finančnej stránke hradia náklady spojené so zabezpečením bývania a ostatných potrieb pre maloletých. Tento neistý právny stav je preto potrebné napraviť práve prostredníctvom nariadeného neodkladného opatrenia, v zmysle ktorého je otec povinný prispievať na výživu maloletých v nevyhnutnej miere. V rámci § 366 CMP súd môže uložiť povinnému rodičovi povinnosť prispievať na výživu maloletého dieťaťa len v nevyhnutnej miere. Dieťa má totiž právo na výživné zo strany rodičov. Keďže súd z obsahu návrhu nezistil celkové majetkové pomery otca ani jeho možnosti a schopnosti, uložil súd otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletých, každého zvlášť, výživným v sume 30 % zo životného minima na nepnoleté, nezaopatrované dieťa podľa osobitného predpisu, ktoré ku dňu vydania rozhodnutia (od 01.07.2023) predstavuje sumu 36,80 € mesačne.

15. Súd však nevyhovел návrhu navrhovateľov, aby už neodkladným opatrením určil otcovi povinnosť prispievať na výživu maloletých výživným na účet ÚPSVaR Banská Bystrica, keďže maloletí neboli zverený do náhradnej osobnej starostlivosti navrhovateľov vo veci samej v zmysle § 45ods. 8 Zákona o rodine, ale len dočasne neodkladným opatrením. Z tohto dôvodu súd rozhodol o platobnom mieste pre výživné k rukám navrhovateľov.

16. Neodkladné opatrenie bolo vydané v priebehu konania o zverenie maloletých do náhradnej osobnej starostlivosti, nie sú ním upravené pomery účastníkov konania natrvalo. Súd dočasne zveril maloletých do starostlivosti navrhovateľov len za účelom dočasnej stabilizácie vzťahov medzi účastníkmi konania, najmä maloletých detí. Otázkou posúdenia zákonných podmienok pre zverenie maloletých detí do náhradnej starostlivosti navrhovateľov, záujmu otca o zverenie maloletých do jeho starostlivosti a posúdením názorov maloletých, sa súd bude zaoberať v konaní vo veci samej. Súd preto podľa § 330 ods. 1 CSP určil, že neodkladné opatrenie bude trvať len do právoplatného skončenia veci vedenej na tunajšom súde pod sp. zn. 37P/189/2023.

17. Keďže návrh na nariadenie neodkladného opatrenia bol podaný po začatí konania, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhodne súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí (§ 58 CMP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline, a to písomne.

V odvolaní musí byť popri všeobecných náležitostiach (§ 127 CSP) uvedené, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže byť rozšírený len do uplynutia lehoty na podanie odvolania. Odvolanie je potrebné predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami, inak súd vyhotoví kópie odvolania na trovy odvolateľa.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

neboli splnené procesné podmienky,
súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj z dôvodu nesprávneho alebo neúplného zistenia skutočného stavu veci (§ 62 Civilného mimosporového poriadku).

Neodkladné opatrenie vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého je vykonateľné vyhlásením; ak sa nevyhlasuje, je vykonateľné len čo bolo vyhotovené (§ 367 ods. 4 CMP).

Neodkladné opatrenie vo veciach výživného a úpravy styku je vykonateľné dňom jeho doručenia (§ 332 ods. 1 CSP)